

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

24 martie 2022 *

„Trimitere preliminară – Armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională – Directiva 2001/29/CE – Articolul 2 – Reproducere – Articolul 5 alineatul (2) litera (b) – Excepția privind copia privată – Noțiunea de «orice suport» – Servere deținute de terți puse la dispoziția unor persoane fizice pentru uz personal – Compensatie echitabilă – Reglementare națională care nu obligă furnizorii de servicii de *cloud computing* la plata redevenței pentru copia privată”

În cauza C-433/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena, Austria), prin decizia din 7 septembrie 2020, primită de Curte la 15 septembrie 2020, în procedura

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH

împotriva

Strato AG,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președintele Camerei întâi, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a doua, doamna I. Ziemele (raportoare) și domnii T. von Danwitz, P. G. Xuereb și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: doamna V. Giacobbo, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 iulie 2021,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH, de M. Walter, Rechtsanwalt,
- pentru Strato AG, de A. Anderl și B. Heinzl, Rechtsanwälte;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul austriac, de J. Schmoll, G. Kunnert și M. Reiter, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul danez, de M. Wolff, V. Jørgensen și J. Nymann-Lindgren, iar ulterior de M. Wolff și V. Jørgensen, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul francez, de E. de Moustier, A. Daniel și A.-L. Desjonquères, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și J. Langer, în calitate de agenți;
 - pentru Comisia Europeană, de T. Scharf, G. von Rintelen și J. Samnadda, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 23 septembrie 2021,
- pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-muzikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (denumită în continuare „Austro-Mechana”), o societate de gestiune colectivă a drepturilor de autor, pe de o parte, și Strato AG, un furnizor de servicii de stocare în *cloud*, pe de altă parte, în legătură cu remunerația datorată de aceasta din urmă în temeiul dreptului de autor pentru prestarea acestui serviciu.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (2), (5), (21), (31), (35) și (38) ale Directivei 2001/29 sunt redactate astfel:
„(2) Consiliul European, reunit la Corfu pe 24 și 25 iunie 1994, a subliniat necesitatea de a se crea, la nivel comunitar, un cadru juridic general și flexibil care să sprijine dezvoltarea societății informaționale în Europa. Aceasta implică, *inter alia*, existența unei piețe interne pentru produse și servicii noi. O importantă legislație comunitară care să asigure un astfel de cadru juridic a fost deja adoptată sau este în curs de adoptare. Dreptul de autor și drepturile conexe joacă un rol important în acest context, întrucât protejează și stimulează dezvoltarea și comercializarea de noi produse și servicii, precum și crearea și exploatarea conținutului lor creativ.

[...]

- (5) Dezvoltarea tehnologică a multiplicat și diversificat vectorii de creație, producție și exploatare. Chiar dacă nu sunt necesare noi concepte pentru protecția proprietății intelectuale, legislația actuală privind dreptul de autor și drepturile conexe trebuie adaptată și completată pentru a reflecta în mod adecvat realitățile economice, cum ar fi noile forme de exploatare.

[...]

- (21) Prezenta directivă trebuie să definească domeniul de aplicare al actelor aflate sub incidența dreptului de reproducere cu privire la diverși beneficiari. Aceasta trebuie să se realizeze în conformitate cu acquis-ul comunitar. Este necesară o definiție generală a acestor acte pentru a asigura certitudinea juridică în cadrul pieței interne.

[...]

- (31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. Excepțiile existente și limitările de drepturi stabilite de statele membre trebuie reanalizate prin prisma noului mediu electronic. Diferențele existente între excepțiile și limitările privind anumite acte restricționate au efecte negative directe asupra funcționării pieței interne în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe. Asemenea diferențe ar putea deveni mai accentuate odată cu dezvoltarea exploatarea în străinătate a operelor și a activităților transfrontaliere. Pentru a asigura buna funcționare a pieței interne, astfel de excepții și limitări trebuie definite într-un mod mai armonizat. Gradul de armonizare a acestor excepții depinde de impactul lor asupra bunei funcționări a pieței interne.

[...]

- (35) În cazul anumitor excepții sau limitări, titularii drepturilor trebuie să primească o compensație echitabilă pentru a fi despăgubiți corespunzător pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei compensații echitabile ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză. În cazul în care titularul dreptului a fost deja plătit în altă formă, de exemplu sub forma unor redevențe din contractul de licență, nu se mai poate face o plată specifică sau separată. Nivelul compensației echitabile ar trebui să țină cont de gradul de utilizare a măsurilor tehnologice de protecție prevăzute prin prezenta directivă. Anumite situații în care prejudiciul cauzat titularului de drept este minim nu pot da naștere unei obligații de plată.

[...]

- (38) Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă o excepție sau limitare de la dreptul de reproducere pentru anumite tipuri de reproduceri de materiale audio, vizuale și audiovizuale pentru uz personal, însoțită de o compensație echitabilă. O astfel de excepție poate implica introducerea sau menținerea sistemelor de remunerare în vederea compensării prejudiciului cauzat titularilor de drepturi. Deși diferențele existente între acele sisteme de remunerare aduc atingere funcționării pieței interne, acestea nu ar trebui, în ceea ce privește reproducerile private pe suport analogic, să aibă un impact semnificativ asupra evoluției societății informaționale. Crearea de copii private pe suport digital poate fi

mult mai răspândită și poate avea un impact economic mai mare. În consecință, ar trebui să se țină cont în mod corespunzător de diferențele dintre copierea privată pe suport digital și cea pe suport analogic și să se facă distincție între ele în anumite privințe.”

4 Articolul 2 din Directiva 2001/29, intitulat „Dreptul de reproducere”, prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

- (a) pentru autori, a operelor lor;
- (b) pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;
- (c) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;
- (d) pentru producătorii primelor fixări ale filmelor, cu privire la originalul și copiile filmelor lor;
- (e) pentru organisme de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.”

5 Articolul 3 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.”

6 Articolul 5 din directiva menționată, intitulat „Excepții și limitări”, precizează:

„(1) Actele provizorii de reproducere menționate la articolul 2, care sunt tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic și al căror scop unic este să permită:

- (a) transmiterea, în cadrul unei rețele între terți, de către un intermediar sau
- (b) utilizarea licită

a unei opere ori a unui alt obiect protejat și care nu au semnificație economică de sine stătătoare, sunt exceptate de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2.

(2) Statele membre pot să prevadă excepții și limitări de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2 în următoarele cazuri:

- (a) pentru reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile;

- (b) pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile care să țină cont de aplicarea sau neaplicarea măsurilor tehnice menționate la articolul 6 pentru operele sau obiectele protejate în cauză.

[...]"

Dreptul austriac

- 7 Articolul 42b din Urheberrechtsgesetz (Legea privind dreptul de autor) din 9 aprilie 1936 (BGBl. 111/1936), în versiunea aplicabilă litigiului principal, prevede:

„(1) În cazul în care, ca urmare a naturii unei opere radiodifuzate, pusă la dispoziția publicului sau fixată pe un suport de stocare realizat în scopuri comerciale, se poate aștepta ca aceasta să fie reprodusă [...] în vederea utilizării personale sau private, prin fixarea pe un suport de stocare, atunci autorul are dreptul la o remunerație adecvată (remunerație pentru suporturi de stocare), dacă suporturile de stocare de orice tip, adaptate pentru astfel de reproduceri, sunt introduse pe piață pe teritoriul național în scopuri comerciale.

[...]

- (3) Următoarele persoane sunt obligate la plata remunerației:

1. în ceea ce privește remunerația pentru suporturi de stocare și pentru aparate, persoana care, dintr-un loc situat pe teritoriul național sau în străinătate, a introdus pentru prima dată pe piață, în scopuri comerciale, suporturi de stocare sau aparate de reproducere [...]; este totuși scutită de orice răspundere persoana care, în cursul unui semestru, achiziționează suporturi de stocare cu o durată a înregistrării care nu depășește 10 000 de ore sau care este o întreprindere mică [...]"

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 8 Austro-Mechana este o societate de gestiune colectivă a drepturilor de autor care, în nume propriu, dar cu titlu fiduciar în interesul și pe seama avânzilor-cauză, exercită printre altele drepturile legale privind remunerația datorată în temeiul articolului 42b alineatul (1) din Legea privind dreptul de autor, în versiunea aplicabilă litigiului principal.
- 9 Austro-Mechana a sesizat Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena, Austria) cu o cerere de prezentare a conturilor, precum și de plată a unei remunerații pentru „suporturi de stocare de orice natură”, pentru motivul că Strato furnizează clienților săi profesioniști și privați un serviciu, cunoscut sub numele „HiDrive”, prin care le pune la dispoziție spațiu de stocare în *cloud computing*.
- 10 Strato a contestat cererile formulate pentru motivul că nu ar fi datorată nicio remunerație pentru serviciile de *cloud computing*. Această societate a afirmat că a plătit deja în Germania, stat membru în care se află serverele sale, redevența impusă în temeiul dreptului de autor, această redevență fiind inclusă în prețul serverelor respective de către producătorul sau importatorul

acestora. Aceasta a adăugat că și utilizatorii situați în Austria au achitat deja o redevență pentru realizarea de copii private (denumită în continuare „redevența pentru copia privată”) pe terminalele necesare încărcării de conținuturi în *cloud*.

- 11 Prin hotărârea din 25 februarie 2020, Handelsgericht Wien (Tribunalul Comercial din Viena) a respins cererile formulate de Austro-Mechana, această instanță considerând că Strato nu oferă suporturi de stocare clienților săi, ci le furnizează un serviciu de stocare online.
- 12 Austro-Mechana a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena, Austria), care, făcând trimitere la Hotărârea din 29 noiembrie 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913), subliniază că problema dacă stocarea de conținuturi în *cloud computing* intră sub incidența articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 nu este lipsită de incertitudine.
- 13 În aceste condiții, Oberlandesgericht Wien (Tribunalul Regional Superior din Viena) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Noțiunea «pe orice suport» prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva [2001/29] trebuie interpretată în sensul că aceasta se referă și la serverele ce aparțin unor terți care pun la dispoziția unor persoane fizice (clienți), pentru uz personal (și fără scopuri direct sau indirect comerciale), spațiu de stocare pe aceste servere pe care clienții îl utilizează pentru reproducere prin stocare («*cloud computing*»)?

2) În cazul unui răspuns afirmativ, dispoziția citată la prima întrebare trebuie interpretată în sensul că se aplică unei reglementări naționale care prevede că autorul are dreptul la o remunerație adecvată (remunerație pentru suporturi de stocare)

- în cazul în care, ca urmare a naturii sale, se poate aștepta ca o operă (pusă la dispoziția publicului prin difuzare prin unde radio sau care a fost fixată pe un suport de stocare produs în scop comercial) să fie reprodusă prin fixarea, în vederea utilizării personale sau private, pe un «suport de stocare de orice tip, adaptat pentru o astfel de reproducere și care este introdus pe piață pe teritoriul național în scopuri comerciale»,
- și în cazul în care, în acest scop, este utilizată metoda de stocare descrisă la prima întrebare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 14 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că expresia „reproduceri pe orice suport”, prevăzută de această dispoziție, acoperă realizarea, în scopuri private, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor pe un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare.

- 15 Trebuie amintit de la bun început că, potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, statele membre pot să prevadă excepții sau limitări de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2 din această directivă „pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile”.
- 16 În ceea ce privește, în primul rând, aspectul dacă realizarea de copii prin stocare într-un spațiu de stocare în *cloud* constituie o „reproducere”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, este necesar să se arate că noțiunea de „reproducere” trebuie înțeleasă în sens larg, atât în raport cu cerința, exprimată în considerentul (21) al acestei directive, ca actele care intră sub incidența dreptului de reproducere să beneficieze de o definiție largă pentru a asigura securitatea juridică în cadrul pieței interne, cât și în raport cu modul de redactare a articolului 2 din această directivă, care utilizează expresii precum „direct sau indirect”, „temporară sau permanentă”, „prin orice mijloace” și „sub orice formă”. În plus, întinderea unei astfel de protecții a actelor care intră sub incidența dreptului de reproducere decurge de asemenea din obiectivul principal al aceleiași directive, care este acela de a institui un nivel de protecție ridicat în special pentru autori (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, punctele 40-43).
- 17 În speță, trebuie să se constate că încărcarea (*upload*), de la un terminal conectat al unui utilizator, a unei opere într-un spațiu de stocare în *cloud* pus la dispoziția acestui utilizator în cadrul unui serviciu de *cloud computing* implică realizarea unei reproduceri a operei respective, acest serviciu constând mai ales în stocarea în *cloud* a unei copii a acesteia. De altfel, se pot realiza și alte reproduceri ale acestei opere, în special atunci când utilizatorul are acces, prin intermediul unui terminal conectat, la *cloud* pentru a descărca (*download*), pe acest terminal, o operă încărcată în prealabil în *cloud*.
- 18 Rezultă că realizarea unei copii prin stocare a unei opere într-un spațiu de stocare pus la dispoziția unui utilizator în cadrul unui serviciu de *cloud computing* constituie o reproducere a acestei opere, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29.
- 19 În al doilea rând, în ceea ce privește problema dacă noțiunea de „orice suport”, prevăzută de această dispoziție, acoperă un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare pentru realizarea de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor, este necesar să se arate că această noțiune nu este definită în această directivă și nu conține nicio trimitere la dreptul statelor membre pentru a-i defini domeniul de aplicare.
- 20 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, din cerința unei aplicări uniforme a dreptului Uniunii rezultă că, în măsura în care o dispoziție a acestuia nu conține nicio trimitere la dreptul statelor membre în ceea ce privește o anumită noțiune, aceasta din urmă trebuie să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama nu numai de textul dispoziției în cauză, ci și de contextul și de obiectivul urmărit de reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 martie 2018, DOCERAM, C-395/16, EU:C:2018:172, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 21 În primul rând, trebuie arătat că, prin accepțiunea lor largă, termenii „orice suport” vizează toate suporturile pe care poate fi reprodusă o operă protejată, inclusiv servere precum cele utilizate în *cloud computing*.

- 22 Astfel, întrucât textul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 nu precizează deloc caracteristicile dispozitivelor pe baza sau cu ajutorul cărora sunt realizate copiile pentru uz personal, trebuie să se considere că legiuitorul Uniunii a apreciat că acestea nu sunt relevante în raport cu obiectivul pe care l-a urmărit prin opera sa de armonizare parțială (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctele 86 și 88).
- 23 Așadar, împrejurarea că spațiul de stocare este pus la dispoziția unui utilizator pe un server aparținând unui terț nu este determinantă în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctul 89). Rezultă că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 se poate aplica și reproducerilor realizate de o persoană fizică cu ajutorul unui dispozitiv aparținând unui terț.
- 24 În al doilea rând, această interpretare largă a noțiunii de „orice suport” este confirmată de contextul în care se înscrie această dispoziție și în special de comparația textului excepției prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, care nu precizează deloc caracteristicile dispozitivelor pe baza sau cu ajutorul cărora sunt realizate copiile pentru uz personal, cu cel al excepției de la dreptul de reproducere prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată. În timp ce aceasta din urmă se aplică „reproducerilor pe hârtie sau orice suport similar”, excepția pentru copia privată este aplicabilă „reproducerilor pe orice suport” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 iunie 2013, VG Wort și alții, C-457/11-C-460/11, EU:C:2013:426, punctul 65, precum și Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctele 85 și 86).
- 25 În al treilea rând, în ceea ce privește obiectivele reglementării în discuție, din considerentele (2) și (5) ale Directivei 2001/29 reiese că aceasta vizează crearea unui cadru juridic general și flexibil la nivelul Uniunii, care să sprijine dezvoltarea societății informaționale, și adaptarea și completarea normelor actuale în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe pentru a ține cont de evoluția tehnologică care a făcut să apară noi forme de exploatare a operelor protejate (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 26 În această privință, Curtea a subliniat deja, în raport cu excepția obligatorie prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29, că exceptarea prevăzută de această dispoziție trebuie să facă posibile și să asigure dezvoltarea și funcționarea de noi tehnologii, precum și să mențină un echilibru just între drepturile și interesele titularilor de drepturi și ale utilizatorilor de opere protejate care doresc să beneficieze de aceste tehnologii (Hotărârea din 5 iunie 2014, Public Relations Consultants Association, C-360/13, EU:C:2014:1195, punctul 24 și jurisprudența citată).
- 27 O asemenea interpretare, care se înscrie în cadrul respectării principiului neutralității tehnologice, în temeiul căruia legea trebuie să enunțe drepturile și obligațiile persoanelor într-un mod generic, pentru a nu privilegia recurgerea la o tehnologie în detrimentul alteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2021, Eutelsat, C-515/19, EU:C:2021:273, punctul 48), trebuie de asemenea reținută în raport cu excepția facultativă menționată la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 36 din concluzii.
- 28 Astfel, realizarea obiectivului, amintit la punctul 25 din prezenta hotărâre, de a evita ca protecția dreptului de autor în Uniune să devină depășită sau desuetă ca urmare a evoluției tehnologice și a apariției unor noi forme de exploatare a unui conținut protejat prin dreptul de autor, care decurge

din considerentul (5) al Directivei 2001/29, ar fi compromisă în cazul în care excepțiile și limitările de la protecția dreptului de autor care, potrivit considerentului (31) al acestei directive, au fost adoptate în lumina noului mediu electronic ar fi interpretate astfel încât ar avea ca efect excluderea luării în considerare în mod similar a acestor evoluții tehnologice și a apariției îndeosebi a mediilor digitale și a serviciilor de *cloud computing*.

- 29 În aceste condiții, din punct de vedere funcțional, nu este necesar ca, la aplicarea articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, să se facă distincție după cum reproducerea unei opere protejate se efectuează pe un server, pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare, sau o astfel de reproducere se efectuează pe un suport de stocare fizic aparținând acestui utilizator.
- 30 Prin urmare, este necesar să se considere că noțiunea de „orice suport”, prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, acoperă un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare.
- 31 Această concluzie nu este răsturnată de argumentul Comisiei Europene potrivit căruia realizarea unei copii prin stocare în *cloud* nu este izolată de eventuale acte de comunicare, așa încât un asemenea act, în temeiul jurisprudenței rezultate din Hotărârea din 29 noiembrie 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913), și din Hotărârea din 19 decembrie 2019, Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111), ar trebui să intre sub incidența articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29. Astfel, litigiul principal diferă de cele care au determinat pronunțarea hotărârilor pe care se întemeiază Comisia. Pe de o parte, cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii din 29 noiembrie 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913), privea un serviciu cu dublă funcționalitate, și anume nu doar o reproducere în *cloud*, ci și, simultan sau aproape simultan, o comunicare publică. Pe de altă parte, cauza care a determinat pronunțarea Hotărârii din 19 decembrie 2019, Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111), privea furnizarea de către un club a unui serviciu online care consta într-o piață virtuală de cărți electronice „de ocazie” în cadrul căreia opere protejate erau puse la dispoziția oricărei persoane care se înregistra pe site-ul internet al acestui club, persoana respectivă putând avea acces la acesta din locul și la momentul pe care le alegea în mod individual, fiind necesar ca un asemenea serviciu să fie considerat o comunicare publică, în sensul articolului 3 alineatul (1) din această directivă.
- 32 Oricum, orice comunicare care ar rezulta din partajarea unei opere de către utilizatorul unui serviciu de stocare în *cloud* ar constitui un act de exploatare distinct de actul de reproducere prevăzut la articolul 2 litera (a) din Directiva 2001/29, susceptibil să intre sub incidența articolului 3 alineatul (1) din această directivă dacă sunt îndeplinite condițiile de aplicare a acestei dispoziții.
- 33 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că expresia „reproduceri pe orice suport”, prevăzută de această dispoziție, acoperă realizarea, în scopuri private, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor pe un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare.

Cu privire la a doua întrebare

- 34 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că, deși din modul de redactare a celei de a doua întrebări reiese că aceasta privește în mod formal problema dacă articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 „se aplică” unei reglementări naționale precum cea din litigiul principal, trebuie să se constate, având în vedere motivele cererii de decizie preliminară, că instanța de trimitere urmărește în esență să se stabilească dacă această dispoziție se opune ca o reglementare, care pune în aplicare excepția privind copia privată prevăzută de această dispoziție, să nu oblige furnizorii de servicii de stocare în *cloud computing* la plata unei compensații echitabile.
- 35 Astfel, prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care a transpus excepția prevăzută de această dispoziție, ce nu obligă furnizorii de servicii de stocare în *cloud computing* la plata unei compensații echitabile pentru realizarea, fără autorizație, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor de către persoane fizice, utilizatoare ale acestor servicii, pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.
- 36 La punctul 15 din prezenta cauză s-a amintit că, potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, statele membre pot să prevadă excepții sau limitări de la dreptul exclusiv de reproducere prevăzut la articolul 2 din această directivă pentru reproduceri pe orice suport realizate de o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii acestui drept exclusiv să primească compensații echitabile care să țină cont de măsurile tehnice menționate la articolul 6 din directiva amintită.
- 37 Astfel cum reiese din considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29, articolul 5 alineatul (2) litera (b) din această directivă transpune voința legiuitorului Uniunii de a institui un sistem special de compensare a cărui aplicare este declanșată de existența unui prejudiciu cauzat titularilor de drepturi, ce dă naștere în principiu obligației de despăgubire sau de compensare a acestora din urmă (Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 38 În consecință, atunci când statele membre decid să pună în aplicare excepția privind copia privată prevăzută de dispoziția menționată în dreptul lor intern, acestea sunt obligate în special să prevadă plata unei compensații echitabile în favoarea titularilor de drepturi (Hotărârea din 9 iunie 2016, EGEDA și alții, C-470/14, EU:C:2016:418, punctul 20 și jurisprudența citată). Astfel cum reiese din jurisprudența Curții, statul membru care a introdus o asemenea excepție în dreptul său național are în această privință o obligație de rezultat, în sensul că statul respectiv este obligat să asigure, potrivit competenței sale teritoriale, perceperea efectivă a compensației echitabile drept despăgubire pentru prejudiciul suferit de titularii dreptului exclusiv de reproducere ca urmare a reproducerii de opere protejate care a fost realizată de utilizatori finali care au reședința pe teritoriul statului respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 aprilie 2016, Austro-Mechana, C-572/14, EU:C:2016:286, punctul 20 și jurisprudența citată).
- 39 Efectuarea unei copii de către o persoană fizică care acționează în interes personal, fără a solicita autorizația prealabilă a titularului dreptului exclusiv de reproducere a unei opere protejate, trebuie să fie astfel considerată ca un act de natură să producă un prejudiciu pentru respectivul titular (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, punctul 26, și Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctul 22 și jurisprudența citată).

- 40 Astfel, întrucât, pe de o parte, după cum rezultă din răspunsul la prima întrebare, expresia „reproducere pe orice suport”, prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, acoperă realizarea, în scopuri private, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor pe un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare și, pe de altă parte, reproducerile în cauză sunt realizate de o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, aspect care trebuie verificat de instanța de trimitere, este necesar să se aprecieze că statele membre care pun în aplicare excepția prevăzută de această dispoziție sunt obligate să prevadă un sistem de compensare echitabil în vederea despăgubirii titularilor de drepturi, conform acestei dispoziții.
- 41 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în măsura în care dispozițiile Directivei 2001/29 nu precizează nici diferitele elemente ale sistemului de compensație echitabilă, statele membre dispun de o marjă largă de apreciere pentru a le delimita. Revine în special statelor membre sarcina de a determina persoanele care trebuie să achite această compensație, precum și de a stabili forma, modalitățile și nivelurile respectivei compensații (Hotărârea din 21 aprilie 2016, Austro-Mechana, C-572/14, EU:C:2016:286, punctul 18, și Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 42 Astfel cum se amintește în considerentul (35) al Directivei 2001/29, statelor membre le revine sarcina de a ține cont, cu ocazia acestei determinări, de împrejurările specifice fiecărui caz (Hotărârea din 11 iulie 2013, Amazon.com International Sales și alții, C-521/11, EU:C:2013:515, punctul 22).
- 43 În ceea ce privește, în primul rând, debitorul compensației echitabile, Curtea a statuat deja că revine în principiu persoanei care efectuează copia privată obligația de a repara prejudiciul legat de această reproducere, prin finanțarea compensației care va fi plătită titularului dreptului de autor (Hotărârea din 21 octombrie 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 45, Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctul 22, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 30). Astfel, în ceea ce privește oferta de servicii de stocare în *cloud computing*, revine în principiu utilizatorului acestor servicii sarcina de a finanța compensația plătită acestui titular.
- 44 Curtea a statuat însă că, ținând cont de dificultățile practice pentru identificarea utilizatorilor privați și pentru obligarea lor de a-i despăgubi pe titularii drepturilor pentru prejudiciul cauzat și având în vedere că prejudiciul care poate decurge din fiecare utilizare în folos personal, luată în mod individual, se poate dovedi minim și, prin urmare, poate să nu dea naștere unei obligații de plată, este permis statelor membre să instituie, pentru a finanța compensația echitabilă, o redevență pentru copia privată în sarcina nu a persoanelor private vizate, ci a celor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun aceste echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția persoanelor private sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere. În cadrul unui astfel de sistem, obligația de a plăti redevența pentru copia privată o au persoanele care dispun de aceste echipamente (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 46, Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctul 23, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 31).

- 45 Curtea a precizat în această privință că, din moment ce acest sistem permite debitorilor să repercuteze cuantumul redevenței pentru copia privată în prețul punerii la dispoziție a respectivelor echipamente, aparate și suporturi de stocare sau în prețul serviciului de reproducere furnizat, sarcina redevenței este, în definitiv, suportată de utilizatorul privat care achită acest preț, în conformitate cu „echilibrul just”, menționat în considerentul (31) al Directivei 2001/29, care trebuie găsit între interesele titularilor dreptului exclusiv de reproducere și cele ale utilizatorilor de obiecte protejate (Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 33).
- 46 Rezultă că, în stadiul actual al dreptului Uniunii, instituirea unui sistem de compensație echitabilă în care producătorul sau importatorul de servere, prin intermediul cărora le sunt propuse unor persoane private serviciile de *cloud computing*, este obligat să plătească redevența pentru copia privată, această redevență fiind repercutată din punct de vedere economic asupra cumpărătorului unor astfel de servere, combinată cu instituirea unei redevențe pentru copia privată pe suporturile integrate în dispozitivele conectate care permit realizarea de copii ale unor obiecte protejate într-un spațiu de stocare în *cloud computing*, cum ar fi telefoanele mobile, calculatoarele și tabletele, ține de marja largă de apreciere recunoscută legiuitorului național pentru a defini diferitele elemente ale sistemului de compensație echitabilă, astfel cum a fost amintită la punctul 41 din prezenta hotărâre.
- 47 Revine însă instanței naționale sarcina de a se asigura, conform jurisprudenței Curții, ținând seama de împrejurările proprii sistemului național și de limitele impuse de Directiva 2001/29, că instituirea unui astfel de sistem este justificată de dificultăți practice legate de identificarea utilizatorilor finali sau de alte dificultăți similare și că debitorii dispun de un drept de rambursare a redevenței respective atunci când aceasta nu este datorată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctele 34 și 35, precum și jurisprudența citată).
- 48 În ceea ce privește furnizarea de servicii de stocare în *cloud computing*, este necesar să se considere în această privință, după cum a arătat în esență guvernul danez, că asemenea dificultăți pot decurge din natura dematerializată a unor astfel de servicii, a căror prestare poate fi propusă din alte state membre decât cel vizat sau din state terțe, care includ în general posibilitatea ca utilizatorul să modifice la alegere, în mod evolutiv și dinamic, dimensiunea spațiului de stocare care poate fi utilizat pentru realizarea de copii private.
- 49 În al doilea rând, în ceea ce privește forma, modalitățile și nivelul compensației echitabile, Curtea a statuat deja că această compensație, precum și, prin urmare, sistemul pe care ea se întemeiază și nivelul ei trebuie să aibă legătură cu prejudiciul cauzat titularilor de drepturi ca urmare a realizării de copii private (Hotărârea din 5 martie 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, punctul 21, și Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 28, precum și jurisprudența citată).
- 50 Astfel, orice compensație echitabilă care nu ar avea legătură cu prejudiciul cauzat titularilor de drepturi ca urmare a unei asemenea realizări nu ar fi compatibilă cu cerința, enunțată în considerentul (31) al Directivei 2001/29, potrivit căreia trebuie păstrat un echilibru just între titularii de drept și utilizatorii de obiecte protejate (Hotărârea din 12 noiembrie 2015, Hewlett-Packard Belgium, C-572/13, EU:C:2015:750, punctul 86, precum și Hotărârea din 22 septembrie 2016, Microsoft Mobile Sales International și alții, C-110/15, EU:C:2016:717, punctul 54).

- 51 În speță, astfel cum s-a arătat la punctul 17 din prezenta hotărâre, copierea unor opere protejate într-un spațiu de stocare în *cloud computing* impune efectuarea mai multor acte de reproducere care pot fi realizate pornind de la o multitudine de terminale conectate.
- 52 Or, după cum a subliniat domnul avocat general la punctul 71 din concluzii, întrucât încărcarea și descărcarea de conținuturi protejate prin dreptul de autor cu ocazia utilizării unor servicii de stocare în *cloud computing* pot fi considerate ca fiind un procedeu unic de realizare a unor copii private, statele membre au posibilitatea, având în vedere marja largă de apreciere de care dispun, amintită la punctele 41 și 46 din prezenta hotărâre, să instituie un sistem în care o compensație echitabilă este acordată doar pentru aparatele și suporturile care constituie un element necesar al acestui procedeu, așa încât să se poată în mod rezonabil considera că o asemenea compensație corespunde prejudiciului potențial suferit de titularul dreptului de autor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 iunie 2013, VG Wort și alții, C-457/11-C-460/11, EU:C:2013:426, punctul 78).
- 53 În acest context, deși este permis statelor membre să țină seama, la stabilirea redevenței pentru copia privată, de împrejurarea că unele aparate și suporturi pot fi utilizate pentru efectuarea de copii private în *cloud computing*, acestea trebuie să se asigure că redevența astfel plătită, în măsura în care privește mai multe aparate și suporturi în cadrul procesului unic menționat, nu depășește prejudiciul potențial suferit de titularii de drepturi ca urmare a actului în discuție, așa cum se amintește în considerentul (35) al Directivei 2001/29.
- 54 Având în vedere aceste considerații, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care a transpus excepția prevăzută de această dispoziție, ce nu obligă furnizorii de servicii de stocare în *cloud computing* la plata unei compensații echitabile pentru realizarea, fără autorizație, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor de către persoane fizice, utilizatoare a acestor servicii, pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, în măsura în care această reglementare prevede plata unei compensații echitabile în favoarea titularilor de drepturi.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 55 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat în sensul că expresia „reproducere pe orice suport”, prevăzută de această dispoziție, acoperă realizarea, în scopuri private, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor pe un server pe care furnizorul unui serviciu de *cloud computing* pune la dispoziția unui utilizator un spațiu de stocare.**

- 2) **Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care a transpus excepția prevăzută de această dispoziție, ce nu obligă furnizorii de servicii de stocare în *cloud computing* la plata unei compensații echitabile pentru realizarea, fără autorizație, de copii prin stocare ale unor opere protejate prin dreptul de autor de către persoane fizice, utilizatoare a acestor servicii, pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, în măsura în care această reglementare prevede plata unei compensații echitabile în favoarea titularilor de drepturi.**

Semnături